

Niet

T BART MANDERS

F COFELY REFRIGERATION

van koude kermis thuis met koudemiddelen

Sinds 1 januari 2015 is aangescherpte EU-regelgeving van kracht voor het gebruik en het bijvullen van synthetische koudemiddelen in koel- en vriesinstallaties. Doel van deze regelgeving is de uitsluiting en de afbouw van de productie van deze chemische middelen.

Veel bedrijven hebben zich nog onvoldoende verdiept in deze materie en lopen hierdoor onnodige risico's. Zo kan bij uitval of lekkage van hun bestaande installatie de continuïteit van hun bedrijfsprocessen in gevaar komen, omdat bovengenoemde afbouw kan leiden tot een koudemiddelschaarste.

Meat&Co. vroeg Willy van Leeuwen, vestigingsmanager van Cofely Refrigeration in Duiven, naar de ins & outs van de huidige én toekomstige wetgeving op dit terrein.

Sinds dit jaar geldt nieuwe EU-wetgeving rond het gebruik van synthetische koudemiddelen bij koel- en vriesinstallaties. Wat behelst deze wetgeving concreet?

Willy van Leeuwen: „De Europese Commissie heeft wetgeving aangenomen om koudemiddelen op basis van fluorkoolwaterstof versneld uit te faseren. Het gaat om HFK's of F-gassen, die worden toegepast in koel- en vriesinstallaties. De wetgeving voorziet allereerst in de terugdringing van het gebruik van deze middelen. Daarnaast worden strengere eisen gesteld aan onderhoud van en controle op de lektheid van koel- en vriesinstallaties. Hiermee wil de EU het aantal lekkages aan koel- en vriesinstallaties terugdringen. Aan de regelgeving is jarenlange voorbereiding voorafgegaan. Een belangrijke stap is het sinds 1 januari 2015 geldende verbod om het synthetische koudemiddel R22 in koel- en vriesinstallaties te gebruiken of bij te vullen in bestaande installaties. De volgende stap is om in de komende jaren ook andere synthetische koudemiddelen aan te pakken en uit te faseren, afhankelijk van hun bijdrage aan het broeikas-effect.“

Welke richtlijnen zijn verbonden aan het koudemiddel R22?

WVL: „Sinds 1 januari 2015 is het gebruik van R22 als koudemiddel in een koelinstallatie niet verboden. Een installatie gevuld met R22 mag gewoon blijven draaien. Bij problemen, zoals stilstand of lekkage, mogen echter geen handelingen met het koudemiddel buiten de installatie plaatsvinden. Zo mag R22 niet worden afgepompt of bijgevoerd. Bij bijvoorbeeld een lekkage dreigt de installatie hierdoor langdurig stil te vallen.”

De wet omvat drie maatregelen om het gebruik van HFK's te beperken: een gebruiksverbod, een productiebeperking en een nieuwbouwverbod. Wat houden deze verboden en beperking in?

WVL: „Het gebruiksverbod houdt in dat het bijvullen van koelinstallaties met een HFK met een Global Warming Potential boven de 2500 vanaf 1 januari 2020 alleen nog is toegestaan met een geregenereerd koudemiddel. Hieronder vallen onder andere de veel toegepaste koudemiddelen R404A en R507. Per 1 januari 2030 is hierop een volledig verbod van kracht.

De productiebeperking bestaat uit de geleidelijke afbouw van de productie van F-gassen. Door de invoering van een quotasysteem mag er in 2030 nog maar 21% van de gemiddelde hoeveelheid F-gassen die tussen 2009 en 2012 is geproduceerd op de Europese markt worden gebracht. Bij bepaalde types koudemiddelen zou schaarste kunnen ontstaan. Hierdoor zullen de prijzen voor F-gassen de komende jaren flink stijgen. Wij zien nu al dat fabrikanten de prijzen van synthetische koudemiddelen fors verhogen. Vanaf 1 januari 2020 geldt een nieuwbouwverbod op installaties met een Global Warming Potential boven de 2500. In 2022 mogen geen industriële installaties met synthetische koudemiddelen meer worden geproduceerd. Hiermee geeft Europa een duidelijk signaal af aan de industrie dat zij moet werken aan verduurzaming.”

Hoe kan een bedrijf controleren of zijn koel- en vriesinstallatie voldoet aan alle sinds 1 januari geldende regels?

WVL: „Hiervoor kunnen zij op de website uitfaseren.nl gebruikmaken van de F-gaschecker. Dit is een online tool, die op basis van het gebruikte koudemiddel en de koudemiddelinhoud berekent aan welke wettelijke eisen de installatie moet voldoen. Deze berekent de minimale controlefrequentie voor lekdichtheid en of een lekdetectiesysteem verplicht is of niet.

Overigens kan ons advies over de inspectiefrequentie afwijken van de wettelijke eisen. Om een installatie bedrijfszeker en met een optimaal rendement te laten functioneren, is een hogere inspectiefrequentie soms noodzakelijk. Dit hangt onder meer af van de 'leeftijd' van de installatie, de staat van onderhoud, de koudemiddelinhoud en de toepassing van de koudeinstallatie in het proces van de klant.”

Welke risico's lopen vleesproducenten die zich hierin nog niet of onvoldoende hebben verdiept?

WVL: „Door de afbouw van de productie van synthetische koudemiddelen dreigt een schaarste en als gevolg hiervan hogere prijzen voor bepaalde groepen van deze koudemiddelen. Bij uitval of lekkage van een koel- of vriesinstallatie op basis van één van deze middelen kan de continuïteit van hun bedrijfsprocessen in gevaar komen. Veel bedrijven in de vleesindustrie zijn nog onvoldoende op de hoogte van alle nieuwe wetgeving omtrent de aanscherping van het inspectieregime en van de beperkingen rond het gebruik van R22. Zij zijn bijvoorbeeld onterecht in de veronderstelling dat het met de handhaving van deze beperkingen wel meevalt.”

Welke Nederlandse instantie houdt toezicht op de naleving van de nieuwe wetgeving?

WVL: „Dit is de Inspectie Leefomgeving en Transport van het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Deze inspectie heeft al diverse bedrijven met R22-koelinstallaties bezocht om te controleren of de wettelijk voorgeschreven lekdichtheidscontroles worden nageleefd. Ook wordt strikt gecontroleerd op het verbod op bij- en navullen. In de praktijk ziet Cofely dat de inspecties zich vooral richten op installaties met een hoog lekkagerisico en installaties die al eens een lekkage hebben gehad. In een recent verschenen artikel betoogt strafrechtadvocaat Geert Jan Knoops dat bedrijven die handelen in strijd met de R22-regeling een milieudelict begaan en hoge geldboetes of zelfs een gevangenisstraf van maximaal 6 jaar riskeren.”

Hoeveel bedrijven passen nog synthetische koudemiddelen toe?

WVL: „Onze inschatting is dat in de vleessector nog enkele duizenden industriële koelinstallaties gevuld zijn met een synthetisch koudemiddel.”

Natuurlijke koudemiddelen vallen buiten deze regelgeving. Stijgt het gebruik hiervan in de vleesindustrie?

WVL: „Een toenemend aantal bedrijven in de vleesindustrie kiest inderdaad voor natuurlijke koudemiddelen, omdat zij niet meer afhankelijk willen zijn van Europese besluitvorming op dit terrein. Steeds meer nieuwe koelinstallaties werken op basis van natuurlijke koudemiddelen, die milieuvriendelijk en zeer energiezuinig zijn. Voorbeelden hiervan zijn ammoniak en CO₂. De aanvangsinvestering is in veel gevallen weliswaar hoger dan die van synthetische middelen, maar eerstgenoemde investering kan een bedrijf binnen een aantal jaren terugverdienen dankzij een lage cost-of-ownership. Naast een aanzienlijke energiebesparing bestaan er zeer interessante fiscale investeringsaftrekmogelijkheden voor oplossingen met natuurlijke koudemiddelen. Koeling met natuurlijke koudemiddelen draagt bovendien bij aan een forse reductie van de CO₂-footprint. Het past daarom ook uitstekend in een duurzame productieketen.” 